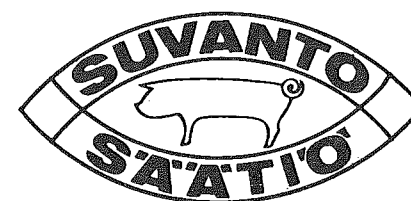

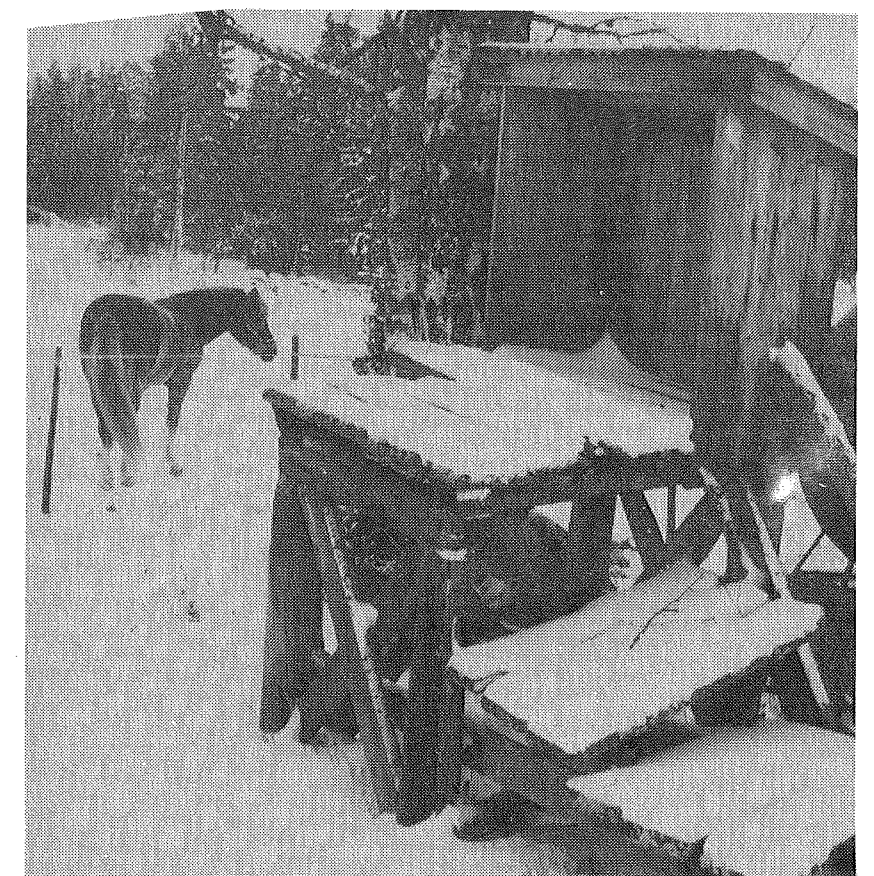
SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 8 1991
JOULUKUU

Jälleen kerran on käsillä joulunai-ka. Taakse on jäämässä vuosi 1991, mikä on tuonut maailmaan monenlaista myllerrystä ja muutosta. Vaikka meillä Suomenmaassa onkin saatu jo vuosikymmenet elää rauhan aikoja, niin tämänhetkinen tilanne on tuonut vaikeuksia moneen perheeseen — taisteluja käydään kotien hyvinvointien eteen, vastaan työttömyyttä ja muita vastoin käymisiä. Tässä kohdin tietysti on hyvä muistaa, että elämäntilanne tänään on varmasti kaukana aikoinaan koetuista pulavuosista, siitä ovat monet ikäihmiset halunneet muistuttaa.

Mutta kun joululähestyy, kannattaisi jokaisen varmasti harkita joulunajan kulutusjuhlan hillitse-

mistä kukin omalla kohdallaan. Säästöpäätöksiä voi toki tehdä ennen joulua, vaikka liike-elämässä enteilläänkin kaupankäynnin hiljennävän vasta joulun jälkeen.

Taakse on jäämässä myös vuosi, jolloin yhä useammat karjalaiset ovat päässeet käymään entisissä kotikylissään lapsiensa ja lastenlastensa kanssa. Näistä matkoista on jo paljon kirjoitettu Suvannon Seudun

sivuilla, mutta vielä kukaan ei kaikkia matkakertomuksia ole kyetty julkaisemaan.

Samoin lehden toimituksessa on odottamassa pino muitakin kirjoituksia, jotka odottavat pääsyään pitäjälehdien palstoille. Niistä kaunis kiitos kaikille kirjoittajille — posti on otettu ilolla vastaan, vaikka kaikki ei lähikuukausina julkaistavaksi mahdukaan.

Suvannon Seudun tilausmaksuista ei tarvitse pitää huolta. Laskut lähetetään kevätpuolella kaikille kotiin.

RAUHAISAA JOULUNAIKAA
ja HYVIÄ PÄIVIÄ VUODELLE
1992.

— MRT

Armo vain, armo vain

Tällaisia sanoja toisteli uskova vanhus kuolinvuoteellaan. Ajattelin silloin, eikö hänellä ole mitään muuta täältä lähtiessään. Tiesin että hän oli saanut nuoruudestaan asti elää uskossa Jumalan Poikaan Jeesukseen. Nyt 80-vuotiaana Jumalan edessä on noin riisuttuna, a r m o v a i n riittää. Riittääkö armo yksin meille pelastukseen? Näin on kysely ja edelleen tänä päivänä kysellään. Raamatun mukaan se riittää. ”Jumalan armo on ilmestynyt pelastukseksi kaikille ihmisille” sanoo Paavali Tiit.2:11. Toisessa paikassa Paavali sanoo: ”Armossa te olette pelastetut — ei tekojen kaut-

ta, Jumalan armolahja se on, ettei kukaan kerskaisi.”

Moni ajattelee, liian helppo tie on vain armosta pelastuminen. Lutherille tehtiin sama kysymys, hän sanoi kyselijöille: yritä elää armosta, huomaaat kuinka helppoa se on. Siionin kanteleen runoilija tuo esille vaikeuksiaan näin: ”Saako tällainen, Heikko vaivainen, Tulla, Jeesus yhteyteesi? Saa, kun itse tällaisen s a l u n a s t i t, kalliin veres tähteni kun vuodattit. Jeesus rakkahin, saan siis vihdoinkin täältä päästä autuuteesi.”

Tuskaiset kysymykset ovat meidän sisimmässämme käydessämme ar-

moistuumme, riittääkö Jumalan armo tällaiselle syntiselle. Sana vakuuttaa: ”Varma on se sana ja kaikin puolin vastaanottamisen arvoinen, että Kristus Jeesus on tullut maailmaan syntisiä pelastamaan, joista minä olen s u u r i n. 1Tim.1:15.

Tästä Raamatun sanasta olen omaan syvyyteeni saanut suurta lohdutusta. Herraltamme saamme joka päivälle riittävän armon. Sano meille tämän päivän ahdistuneille lapsillesi: Minun armossani on sinulle kyllin.” Armo vain, armo vain.

Eero Kuisma

KOTISEUTURETKI SAKKOLAAAN

Sakkolan Sotainvalidien 50-vuotisjuhlat pidetään SAKKOLAN KIRKON raunioilla, sekä vieressä olevalla SANKARIHAUTA-ALUEELLA lauantaina 13 pv. kesäkuuta v. 1992.

Retkeläiset majoittuvat TURISTIKESKUS LOSEVOON KIVINIEMESSÄ. Toivomme, että mahdollisimman moni sotainvalidi ja veteraani voisi osallistua Sakkolan Sotainvalidiosaston perustamisen 50-vuotisjuhliin, ja käydä kunnioittamassa Sakkolan Sankarivainajien muistoa heidän raikuvalla lepopaikallaan.

Kolmen, — tai neljän päivän matkalle otetaan varauksia ilmoittautumisjärjestyksessä osoitteella, tai puhelimella:

Martti Karonen, Karosen tila, 33710 TAMPERE. Puh. (931) 175 606

Maire Salmela: Joulua muistellen

Kun muistelen lapsuuden joulua, ei se ollut sellaista mitä on nykyisin joulunvietto. Kyllä meillä joulukuusi aina tuotiin, mutta eihän siihen saanut koristeita. Yksi sanomalehti tuli isälle, Maakansa oli lehden nimi, ja siitä tehtiin mitä koristeita saatiin. Sitä en muista, oliko kynttilöitä, mutta tuskin niitä oli, kun silloin tuotiin ruisoljet lattialle. Ja se oli hauskaa, kun sai lyödä pylyhääää. Oltiin siinä syttynyt varmasti koko talo, ja olisi ollut kynttilöitä, kun kuivat oljet olivat lattialla.

Mitä joululahjoja ei ollut. Mistä niitä olisi saanut, hyvä kun saatiin pullaa ja paatkaa eli siirappia. Se oli suurinta herkkua. Perunakakaroitakin saatiin ja sianliha oli uunissa kypsytetty, ja siinä kastettiin kakaraa — ja tätä herkkua saa vieläkin, kun vain saa paistettua perunapiiraita. Käteni vain on niin kipeä, etten saa ajettua kuoria. Meillä on yksi tuttu Kaukolasta, joka käy paistamassa meille piiraat, ja tytötkin pais-

Jouluaatto

Eilen oli kaikki niin valkeaa metsän puut, sekä pensaat ja maa. Aamulla kun unesta heräsin ikkunasta ulos katselin näin mustan maan.

Poissa oli kaikki valkea lumi sulanut pensaista sulanut puista ja maasta. Ulkona sataa vettä on jouluaatto.

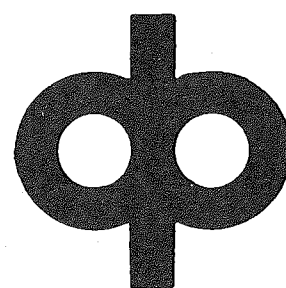
Itkekö taivas vai iloitsee kun jouluaattona maata näin kastelee.

Ei tullutkaan valkeaa joulua maa ja metsät on paljaana lumesta.

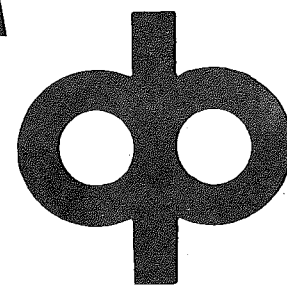
Vaan tuikkiihan meille tähti tuo mi' paimenet johdatti seimen luo kun muistamme seimen lapsosen niin aina on joulumme valkoinen.

Kiitosta kunniata laulakaa vaikka ei oisikaan valkoinen maa. Lapsi sylissä äitinsä Marian tuo meille joulun valkean.

Sylvi Systä

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
TAMPEREELLA JA YMPÄRISTÖSSÄ
TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI

Kynttilät

Rakastan kynttilöitä. Niillä on sydän. Sytytettynä kynttilä tuo valon ajatuksen pimeään iltaan.

Valossa on lämpöä. Liekissä on elämää. Läheisyyttä. Sammutettuna jää tuoksu. Se vie lapsuuden jouluihin. Muistoihin. Kotiin Karjalaan.

Ei me poltetu kynttilöitä loppuun. Niistä patkista tehtiin suksivoidetta. Tervaa ja talia.

Noista jouluista on monta joulua. Monta erilaista joulua.

Joulu on muistojen ja muistamisen aikaa. Kohtaamisen aikaa. Myös itsensä kohtaamisen.

Jouluun on aina liittynyt uskomus valoon. Tähteen. Tiennäyttäjään.

Kynttilät kuuluvat jouluun. Oikeat kynttilät.

Sytyttelen kynttilöitä usein. Monille asioille.

Sytytän sinivalkoisen vapaudelle. Sytytän muutaman valkean niille veljille ja siskoille joiden osana oli mak-saa vapauden korkein hinta.

Muistan kynttilällä vielä eläviä aseveljiä. Monet siipirikkona kulkien. Ei kynttilä tuo takaisin terveyt-tä. Lämmittää se kuitenkin vähän.

Aattoillan hämärässä kuljen hiljai-suuden maassa. Katson sytytettyjä kynttilöitä kivien edessä. Ja niitä ki-viä joita peittää koskematon lumi.

Karjalaan jääneille vainajille syty-tän kynttilän.

Niille sukupolville jotka sytyttivät ensimmäiset kasket ja kuokkivat maan. Muistan niitä kumarahattui-sia miehiä ja naisia jotka kulkivat ”ropottia” tekemään hovin maille. Kuitenkin olen iloinen että olen syn-tynyt Karjalassa.

Erään sotajoulun aikaan meitä oli kolme aseveljeä: Heikki savosta, Paa-vo pohjanmaalta ja minä karjalasta. Se oli hyvä porukka. Jouluna minä sain kotoa lanttukukon, Heikki pa-lan possun pintaa ja Paavo lämpimät kintaat ja kirjeen. Pikkusisko kirjoit-ti: — Siellä on varmaan kauhian kyl-

mä ja jyrisöö kovasti, mutta ei tarvii peljätä kun me rukooillaan teirä puo-lesta muista että mä rakastan sinua ja myös kaikkia eläimiä kissoja, koi-ria ja karjalaisia. . .”

Jouluna tuntuu hyvältä kun joku rakastaa. Syötiin eväät yhdessä. Kin-taat pani käteen se kuka joutui var-tioon. Heikki katosi Viipurinlahden saarella. Paavo lähti Ilomantsin kor-vesta jalat edellä kohti kotia. Kyntti-lä kelpo aseveikoille ja sille pikkusis-kolle myös joka rakasti meitä kaik-kia.

Moni aseveli on jo kynttilänsä saa-nut. Uskon että minullekin on kynt-tilä jo valmiiksi valettu. Itse en ole vielä ihan valmis. Valmistumassa kui-tenkin.

Valmis ihminen on kärsimyksen nähnyt, sietää erehdyksiä, kestää vai-keuksia, on nöyrä surun edessä ja osaa kuolla kun aika on täysi.

Maailman valo — Joulun lapsi kulki tämän vaikean valmistumisen tien.

Joulu on myöskin lasten juhla. Lahjojen saamisen ja antamisen ai-ka. Itämaan tietäjät sen aloittivat.

Kauppiaat ja markkinointimiehet jatkavat.

Lahja on kuitenkin hyvän tahdon ja muistamisen ilmentymä. Se on ha-lu nähdä saaja iloisena. Lahjan kool-la ja muodolla ei ole väliä.

Oli oikein ja hyvä asia että otettiin joulu evakkoon mukaan. Nyt saa-daan yhdessä viettää karjalaista Jou-lua. Meillä on perinne ja meillä on juuret.

Meillä on myöskin tulevaisuus. Se on nuorten karjalaisten käsissä. Se on sydämessä. Eihän sillä ole vä-liä miten sukulaisuussuhteet karja-laan ja karjalaisiin nivoutuvat.

Jos tuntee kuuluvansa siihen ih-misjoukkoon joiden juuret ja suku-polvien mittainen perintö juontaa kulkunsa karjalan laulumaille — on saanut Joululahjan, joka kestää Jou-

lusta — Jouluun ja sukupolvesta toi-seen.

Hyväsydäminen ja lämmittävä kynttilä nuorille perinteen vaalijoille.

Lapsen lapsi
viisi vuotta
tuli käymään

Ulkona lumiukon teossa
posket punaisina
silmissä auringon kultaa
kiharoissa kasteen pisara

Mummon kynttilänjalassa
kolme kynttilää
puna-mustia, karjalaisia
kuusen latvassa tähti

omena painaa oksan kumarruksiin
mielet kiitosta täynnä

Kerro Karjalasta, Ukko, sanoo lapsi
kiipeää syliin
kuuntelee

— Karjala on muistojen laulu
monien sormien kosketus
viulun kielillä
siinä soi sukupolvien itku
ja morsiainten nuori laulu
lasten nauru uimannoilla
ja valkea hiekka

Karjala on yhä olemassa
muuttolinnut lentävät sen yli etelään
palaavat kevätkuulla:
— täältä tullaan taas ne huutavat
”Jo Karjalan kunnailla lehtii puu. .”
ne laulavat kuorossa

Karjala on kuin mummon viulu:
täynnä muistojen kosketusta
kannella kyynelten jälkiä
kielissä sukupolvien työn ääni. . .
Siihen nukahti, Ukon syliin.
Oli niin väsynyt
lumiukon teosta.

Hyvää ja lämmintä Joulun aikaa!

Topi Aava

Lapsuuden joulu

Vielä muistan lapsuuden joulun,
pirtin pienen ja pihamaan.
Oli kylmä talvinen luonto
ja tähtöset tuikkivat vaan.

Oli tuvassa lämmintä, lauhaa,
oli puhdasta kaikki niin.
Oli oljet lattialla,
tuoksui kuusikin nurkassa siin.

Ja kynttiläin liekit kilpaa
lasten silmäin loistivat.
Ne joulun sanomaa hiljaa
sydämiimme toistivat.

Oli isä joukosta poissa,
oli kauan jo ollut niin.
Ikijoulua taivaassa vietti
me ainakin uskottiin.

Luki äiti joulutekstin
ja me yhdessä laulettiin
kaikui jouluvirsi siinä
niin kirkkain sävelin.

Me pienet lahjakääröt
varovasti aukaistiin
ja kiitosmielin kaikki
äitiimme vilkaistiin.

Kun ilta vihdoon viimein
oli pitkälle kulunut,
kukin jouluillan rauhaan
oli vuorollaan nukahtanut.

Anivarhain joulukirkkoon
me kaikki lähdettiin.
Oli hevosen reessä lämmin
kilis kulkunen aisassa siin.

Oli kirkko lämmin ja kaunis
paloi kynttilät kruunuissaan.
Ja pappi hartain mielin
kertoili joulusanomaa.

Soi urut niin heleästi
ja kansa veisasi niin.
Kohos kiitos virren myötä
nyt ylhäälle taivasiin.

Kun suurimman joululahjan
Isä taivaan meille soi.
Hän pyhän seimenlapsen
tänne maailmaamme toi.

Lepäs seimenpahnain päällä
nyt piltti pienoisiin.
Oli Joosef ja Maria siinä
rukouksin hartahin.

Soi enkelkuoro yössä
Jumalalle kunniaa
ja rauhaa maailmalle
ne toivotti laulullaan.

Kotimatkalta hevoset kaikki
ne kilpaa juoksivat.
Ja Suvannon jäätä pitkin
kukin kotihin kiiruhtivat.

Hellin Rytty

Lapsuusmuistoja

Kävin koulua
ootin Joulua.
Mut koulu loppu
ko tuli hoppu.
Yö taivaall loimotti
punane valo
kylä toine jo palo.
Turvaan juoksin
tietä pitkin — itkin.

Oli alkanu sota.

Lähtö käsky tily
tykkein jyly
poikaa saatteli.
Siin mietti, aatteli.

Nyt jäi koti.

Tästä Luojaani kiitän
sormet toisiinsa liitän.
Kun sodan jaloista päästi
aikuis elämään säästi.

Vaan lapsuus ajan koulu
ja sodan särkemä Joulu
ei koskaan unhoitu.

Eino Systä

TALVISODAN Er.P 6.

Pataljoonan asevelijuhla pidetään Tampereella, Keljan taistelun 52 v. päivänä 27. 12. 1991

Ohjelma:

Klo 12.30 KOKOONTUMINEN Tampereen Suomalaiseen Klubiin Puutarhakatu 13.

SEPPELEENLASKIJOIDEN LÄHETTÄMINEN sankarihaudalle.

Klo 13.00 ASEVELIKOKOUS- ja JUHLA. Isot kunniamerkit

Tervetuloa aseveljet lähiomaisineen, kaatuneiden ja kuolleiden aseveljien omaiset, lotat, sekä säätiöiden ja lehtien edustajat.

Juhlatoimikunta

Hannu J. Paukku

Karjala takaisin — neuvotellen, ei sotimalla

Karjala -keskustelu on taas kerran noussut päivän puheenaiheeksi. Hyvä niin, sillä asia ei voi, eikä saa jättää ketään kylmäksi. Keskustelu on vaan saanut käsittämättömiä vivahteita, joilla ei ole mitään tekemistä todellisuuden kanssa.

Presidentin suuhun on lehtihaastattelussa asetettu arveluttavia sanoja Karjalan oikeudellisesta kuulumisesta entiselle Neuvostoliitolle. Karjala on menetetty kahdessa, todellisuudessa useammassakin sodassa, mutta ei se tee Suomen oikeutta Karjalaan mitenkään epäilyksen alaiseksi. Historialliset totuudet muuttuvat naapurimaassamme aina sen mukaan, minkälainen hallitus siellä on vallassa, mutta meillä historia käsitellään tieteeksi, joka tutkii menneitä aikoja ja etsii sieltä syitä ja seurauksia tietyille tapahtumille.

Se, että suomalaiset ovat pakon edessä joutuneet solmimaan rauhan Stalinin Neuvostoliiton kanssa ja muuttivat Stalinin kanssa liitossa olleiden länsimaiden suosiollisella myötävaikutuksella 10 % maa-alastaan, ei tee mitenkään oikeutetuksi väitettä, että menetetty alue ei oikeudellisesti kuuluisi Suomelle. Karjalan kannas, Pietarin alue ja Inkerinmaa kuuluvat historiallisesti suomalaisten asuinalueeseen. Jo silloin, kun Pietari Suuri aloitti 1700-luvun alussa pääkaupunkinsa rakentamisen Neva-joen suuhun hänen venäläiset vastustajansa ivailivat häntä siitä, kun hän aikoo rakentaa uuden pääkaupungin voittomaalle — suomalaiselle suolle. Heidän mielestään Venäjän pääkaupunki tuli olla venäläisellä alueella Moskovassa, eikä suomalaisilta valtatulla alueella.

Voimme vain kysyä, tekeekö sota oikeutetuksi sellaisen vääryyden, joka on vastoin viisaiden valtiomiesten ja hallitsijoiden rauhan aikana tehtyjä sopimuksia. Eikö kynällä ja sa-

nalla voida korjata se, mikä on miekalla rikottu?

Kiistatta Suomen alue määriteltiin vuonna 1812, jolloin Venäjän keisari ja Suomen suuriruhtinas Aleksanteri I luovutti ns. Vanhan Suomen Suomen autonomiseen valtakuntaan. Tämä sama alue itsenäistyi Venäjän vallan alta kommunistisen vallankumouksen myllerryksissä vuonna 1917. Myöhemmin Suomen alueeseen on valloituksen kautta heikkoa Neuvosto-Venäjää nöyryyttämällä liitetty Petsamon alue, joka ei käsittääkseni ole mikään muu kuin voittomaa. Historiallisesti ottaen kaikki muut Suomen menettämät alueet ovat oikeutetusti suomalaista maata. Petsamon historiaa tunnen sen verran vähän, etten voi sanoa sen olevan muuta kuin venäläisiltä vallattua aluetta, joka ei kuulu Suomeen.

Tuntuu käsittämättömältä neuvostoliittolaisten kommunistien takavuosina esittämä väite, että Viipuri olisi vanha venäläinen kaupunki. Vanha se kyllä on, mutta ei venäläinen. Ruotsalaisen valloittajan Torkkeli Knuutinpojan toimesta Viipurin linna ja myöhemmin kaupunki perustettiin. Venäläiset ovat tehneet Viipurin hyväksi kovin vähän. Käykää katsoomassa, etlette usko.

Karjalan kannas on minun esi-isieni maata ainakin 1660-luvulta lähtien useiden sukupolvien ajan. Vasta vaajat 50 vuotta sitten isäni ja isoisäni joutuivat sieltä lähtemään. Ja se on historiallisesti kovin lyhyt aika. Ei historiallista totuutta voi niin vaan muuksi muuttaa, vaikka sitä on kommunistimaissa kovasti yritetty. Historia on kansakunnan järjestäytynyt muisti. Järjestelmä, joka ottaa sellaisen humalatilan, että muisti menetetään, on tuhoon tuomittu.

Käydessäni ensimmäisen kerran isieni mailla Karjalassa, keskustelin isän kotitalon nykyisten asukkaiden

kanssa. He kertoivat tulleen vuonna 1947 Jaroslavista, Moskovon seudulta ja kuvittelivat, että alue, jolle heidät siirrettiin on vanhaa venäläistä maata. He kertoivat luulleensa, että alue oli tyhjennetty venäläisten toimesta ja väestö pakkosiirretty jonnekin muualle ja heidät tuotiin tilalle. Vasta nyt viime vuosina, kun siellä alkoi liikkua suuria määriä suomalais-turisteja kertoen totuuden, heille alkoi selvitä, että alue onkin sodalla Suomelta vallattua maata. Näin naapurissa!

Autonomian aika Venäjän valtakunnan yhteydessä oli Suomelle ja suomalaisille onnellista aikaa aivan loppuaikoja lukuunottamatta. Silloin Suomen talouselämälle luotiin se pohja, jolta on itsenäisyyden aikana ponnistettu. Venäläisten kanssa elettiin sovussa ja ystävyydessä. Tosin vanhat Pietarin kävijät kertoivat: ”Piä venäläine veljennäis, mutta piä puukko hihäs”. Venäläisiin ei siis aina ollut luottamista, jos ei aina niin suomalaisiinkaan. Pietariin viety maito saattoi joskus olla aika ”kevyttä”.

On aivan turha lietsoa Suomessa venäläisvihaa. Se ei mene meillä läpi. Venäläiset ovat ja ovat aina olleet suomalaisten ystäviä. Paljon puhuttu ”ryssänviha” ei ole milloinkaan kohdistunut Venäjän kansaan, vaan ensin diktatooriseen tsaarin hallintoon ja myöhemmin kommunistiseen järjestelmään. Eivät Suomen ja Venäjän kansat toisiaan vihaa, eivät ole koskaan vihanneet. Joka on käynyt entisen Neuvostoliiton alueella ei voi vihata venäläisiä. Ainoa negatiivinen tunne, jota heitä kohtaan voi tuntea on sääli.

Totalitaarinen hallinto Neuvostoliitossa ja Saksassa ajoivat suomalaiset ja venäläiset taisteluun keskenään. Myöskin Stalinin väärät luulot suomalaisista vaikuttivat asiaan. Miele-

täni on käsittämätöntä väittää, että Karjala-keskustelu olisi jotain sotilaspoliittista revanssiajattelua. Eihän se sellaista ole. Eivät suomalaiset koskaan lähde ase kädessä vaatimaan Venäjältä alueitaan takaisin. Neuvotelemalla ja sopimalla tänä päivänä asiat hoidellaan.

Eräs uuden Venäjän uuden puolueen johtaja, jonka nimeä en edes kehtaa kirjoittaa on julkisesti sanonut erittäin epäilyttävää Suomen liittämisestä Venäjään. Jotkut sanovat, että Suomen herrat löivät toisessa maailmansodassa päätään Karjalan mäntyyn. Asia taitaa kyllä olla varsin toisin päin. Venäläiset kommunistit löivät päätään Karjalan mäntyyn ja ehkä jotkut ”liberaali-demokraatit” haluaisivat tehdä sen uudestaan. Suomi ei ole koskaan sotaa aloittanut, eikä varmasti sitä tee tulevaisuudessaakaan. Mutta uskon, että talvisodan henkeä vielä löytyy, jos on tarvis.

Mitä sitten Karjalalla tekisimme, jos saisimme sen takaisin? Mitä Karjalan jälleenrakentaminen maksaisi? Kannattaako Karjalaa ottaa vastaan, jos venäläiset sitä tarjoaisivat? Miten Karjalan alue tulisi jakaa? Kuka sen omistaisi? Ketkä sinne muuttaisivat? Mitä tehtäisiin alueen nykyisten asukkaiden suhteen? Mitä ihmeellisiä kysymyksiä on esitetty. Käsittämätöntä. Näihin kysymyksiin on todella helppo vastata.

Karjalan kannas on parasta viljelysalueita ilmastollisesti, mitä Suomeen on koskaan kuulunut. Siellä ilmasto on Laatokan ja Suomenlahden ansiosta varsin suotuista. Maanviljely olisi siellä huomattavasti kannattavampaa, kuin Pohjois-Suomessa. Markkina-alueet Pietarin läheisyydessä olisivat verrattomat. Muistellaamme vaan niitä aikoja, jolloin Pietariin kelpasi kaikki kauppatavara — vanhat saunavastatkin, kuulemma.

Kannaksella on runsaasti metsiä ja vesistöjä. Virkistysalueina ja lomamökkkitontteina Karjalalla olisi valtava merkitys. Itsekin olen jo katsonut

valmiiksi rantatontin, jotta voin sen heti lunastaa, kuin niitä aletaan myydä. Rakentamatonta rantaviivaa on mittaamattomasti ja siksi tonttien hinnat laskisivat kohtuulliselle tasolle, jotta nekin suomalaisista saisivat oman rantatontin, jotka eivät ole sitä vielä taloudellisista syistä voineet hankkia.

Karjalan kunnailla lehtii puu ja Karjalan koivikot tuuhettuu. Aivan selvästi venäläiset ovat suunnitelleet Karjalan palauttamista, sillä olisivathan he muussa tapauksessa jotain sille alueelle sijoittaneet ja kehittäneet esimerkiksi ifrastruktuuria, maataloutta, tieverkostoa, teollisuutta ja asuntokantaa. Mitään ei ole kuitenkaan tehty, vaan kaikki on jätetty retuperälle.

Väitetään, että Karjalan palauttaminen Suomelle tulisi maksamaan useita tuhansia markkoja jokaista suomalaista kohti kymmenien vuosien ajan. Ihmeellinen väite! Mitä se muka maksaisi? Neuvotelkaa vain Paavo, Manu ja kumppanit Karjala takaisin Suomelle. Ellette itse kykene aluetta hallitsemaan ja kehittämään, olen valmis ottamaan alueet suoraan omaan hallintaani — ilman mitään suoranaisia tukia Suomen valtiolta. Luovutetulla Karjalalla on mielestäni mahdollisuudet toimia vaikkapa itsenäisenä valtiona, jos sille annetaan mahdollisuudet. Kyllä venäläisetkin oppivat työtä tekemään, jos he kokevat itse saavansa jotakin hyötyä työnsä tuloksina.

Ihmetellään, miten Karjalan alue tulisi jakaa sitten, kun se palautetaan takaisin oikeille omistajilleen. Tapoja on tasan kaksi. Karjalasta häädetyt ihmiset ovat saaneet korvauksen (?) menetetyistä omaisuudestaan — virallisesti, joten alue tulisi tietenkin ensialkuun valtion omaisuudeksi. Karjalasta lähteneille ja heidän jälkeläisilleen voitaisiin tietenkin jakaa entiset alueet ja maat takaisin, mutta silloin heidän velvollisuutensa olisi maksaa valtiolta saadut korvaukset takaisin. Toinen mahdollisuus olisi se, että valtio alkaisi vapaasti myy-

dä alueita halukkaille kohtuulliseen hintaan. Mutta siirtokarjalaisilla ja heidän oikeudenomistajillaan tulisi olla etuosto-oikeus omiin maihinsa.

Ongelmana pidetään myös Karjalan nykyisiä asukkaita. Heistä suurin osa on jostain muualta pakkosiirrettyjä. Monet varmasti haluaisivat muuttaa takaisin isänsä perintömaille, mutta suurin osa ilmeisesti jäisi asuinsijoilleen. Ei venäläinen asutus mielestäni ole ongelma. Kyllä Suomessa on aina ollut tilaa kansallisille vähemmistöille eikä meillä ole rasismia. Venäläinen asutus olisi vain rikkaus ja lisä suomalaiseen kulttuuriin. Olen varma, ettei venäläisen väestönsanan asema ainakaan huononi nykyisestä. Uskon, että he ryhtyisivät tarmokkaasti rakentamaan ja kehittämään Karjalaa, jos heille vaan annettaisiin siihen tilaisuus, eikä aina nujerrettaisi niin kuin tähän asti on kommunismissa tapana ollut.

Kommunismien peruja on, ettei yksityistä omistusta ole Karjalassa venäläisväestön keskuudessa sotien jälkeen ollut. He eivät voisi menettää mitään, koska heillä ei ole mitään ollutkaan. Mökkinsä ja pikkuiset tonttinsa he saisivat varmasti pitää. En usko, että meidänkään suvusta löytyisi sellaista raakuutta, että ajaisimme pois ne kaksi perhettä, jotka ovat asuinsijansa saaneet isäni kotitalon mailta. Meille kaikille on tilaa tulevaisuuden Karjalassa.

Luultavaa on, ettei Karjalaan tulisi mitään ryntäystä vakinaisesti asumaan, mutta kesämökkkitontit varmasti tekisivät kauppansa. Yritystoiminnalle alueella on suoranaista tilaus. Esimerkiksi sahayrittäjille se olisi kullannarvoista seutua. Metsiä on runsaasti ja rakennustarvikkeista huutava pula. Maatalouden piirissä olisi myös runsaasti kehittämisen varaa. Tällä hetkellä kannaksella viljellä pääasiassa rehua, heinää, aurin-gonkukkaa ja perunaa. Viljanviljely on kertakaikkiaan harvinaista. Mittaamattomat käyttämättömät voimavarat odottavat vaan hyödyntäjänsä.

Ketkä Karjalaan sitten muuttaisi-

vat? Luovutetussa Karjalassa syntyneistä ja sieltä pois muuttaneista nuorimmat ovat lähellä viidenkymmenen vuoden ikää. Ne, jotka sieltä jotakin muistavat, ovat eläkeiässä eivätkä ilmeisesti ole halukkaita muuttamaan takaisin Karjalaan. Heillä ovat kodit, ystävät, perheet, kaikki nykyisen Suomen alueella. Ei heitä varmasti suuresti innosta lähteä Karjalaa jälleenrakentamaan. Suurin osa heistä on jo niin heikkokuntoisia, etteivät he edes jaksaisi työhön osallistua, vaikka haluja olisikin.

Meitä karjalaista sukujuurta olevia suomalaisia on ehkä miljoonan verran, ehkä enemmänkin. Emme mekään sinne heti ryntää, mutta ehkäpä aikaa myöten voisimme muuttaakin. Karjalan jälleenrakentaminen loisi runsaasti uusia työpaikkoja, joten uskon suomalaisten rakentajien ja raivaajien vähitellen hakeutuvan alueelle, missä tarjoutuu runsaasti työtä ja toimeentuloa. Onhan meiltä käyty Neuvostoliitonkin puolella töissä "vanhoina hyvinä aikoina". Mitä ihmeellistä työn perässä Viipuriin muuttamisessa olisi? Muuttaminen jopa satojen kilometrien päähän kotiseudulta on nykyään aivan tavallista.

Kannattaako Karjalasta sitten maksaa jotakin entiselle Neuvostoliitolle tai Venäjän valtiolle? Taipaleenjoella kävellessämme kysäisin sodan käyneen sakkolalaismiehen mielipi-

dettä, jospa me ostaisimme alueen takaisin, kun venäläiset eivät oikein pysty velkojaan maksamaan.

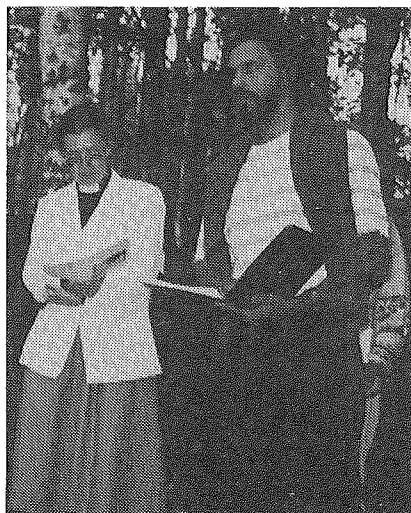
— Ei helkkarissa, ei ikinä. Karjala on meiltä sodalla väkisin ilmaiseksi viety. Kyllä se pitää ilmaiseksi takaisin saada, oli selvä vastaus.

Itse olen hieman toista mieltä. Voisimmehan me jotain Karjalasta maksakin, sillä varmasti maksettu raha tulisi hyvin nopeasti takaisin, kun alueen maita alettaisiin myydä suomalaisille.

Elleivät venäläiset vielä tässä vaiheessa ole valmiita korjaamaan Stalinin tekemiä vääryyksiä, voisivat meidän poliitikkomme neuvotella sellaisen ratkaisun, että suomalaisilla olisi mahdollisuus ostaa maa-alueita luovutetusta Karjalasta. Sinne olisi varmasti halukkuutta sijoittaa siinäkin tapauksessa, vaikka alue olisi hallinnollisesti Venäjän vallan alla. Rantatontit ja tuottoisat peltomaat sekä metsät varmasti tekisivät kauppansa.

Rajan kirot voitaisiin poistaa siten, että rajalla ei käytännössä olisi merkitystä. Jos suomalaisilla olisi oikeus vapaasti ostaa Karjalasta maata ja hankkia sieltä kesäviettäpaikkoja tarvitsematta pelätä, että ne heti sosialisoidaan tai että mafiamiehet tulevat keräämään suojelurahaa, ei alueen hallinnollisella kuulumisella Venäjään olisi suurtakaan merkitystä.

Valmistuneita

Viittä vaille valmis teologian kandidaatti Lasse Tapani Lammi puhumassa 23. 8. 1991 sukujuurillaan Sakkolan kirkon raunioilla. Kuvassa myös äitinsä pikkuserkku Leena Repo.

Lasse Lammi valmistui 28. 10. 91 Helsingin yliopistosta. Hänen vanhempansa ovat Vieno ja Paavo Lammi. Isä on pohjalaisia ja äiti Kaarna-joen Repoja. Kotiseutu valloitti ensi tutustumismatkallaan. Varsinkin Taipaleen joki-maisemat Laatokkaan laskeutuaan.

— Kyllä mukana olleista nuorista olisi Karjalaan muuttajia, JOS...?, huomauttaa Vieno Lammi.

Satu Elin Romu kirjoitti ylioppilaaksi 31. 5. 91. Raison lukios- ta. Vanhemmat Paula (o.s. Salmela) ja Jouko Romu Raisiosta, isovanhemmat Maire ja Toivo Salmela ovat kotoisin Raudusta ja Sakkolasta, Linda Romu Kivennavalta.

Viime vuoden joulunumerossa kerrottiin marras—joulukuun vaihteen tapahtumista Kiviniemessä.

Nyt on tarkoitukseni kertoa petäjärveläisten kertomaa ja itse muistamaani Kiviniemen taisteluista joulukuun toisella viikolla. Tämä kertomus pohjautuu kokonaan tosita- pahtumiin Kiviniemen rantamilla 1939.

Ei Kiviniemessä ollut 3 päivänä maarintamataisteluja! Joka näin kertoo poikkeaa pois polulta!

Sakkolalaisia oli mukana 6 er. pataljoonan, 6 ja 7 rajakomppanian riveissä, jotka taistelivat Saijanjoki — Ilmamäki — Röykkylä viivytyslinjalla, mutta vasta 4. ja 5. päivä joulukuuta. Joulukuun 3. päivänä vihollinen tappeli yksinään Raudussa.

On totta, että JR 24 vastasi Kiviniemen lohkon puolustuksesta. Kun neuvostoliittolaiset hyökkäsivät suurin joukoin kosken niskalta 7. päivänä joulukuuta, joutui suurin joukko koskeen, josta ei ollut paluuta. Osan kosken pyörteet kuljettivat rantaan joka sattui Mustosen konepajan kohtaan. Osa joukosta suojautui konepajarakennukseen, osa levittäytyi lähimaastoon ja osa jäi rantapenkereen suojaan.

Esimerkiksi Lääkärimutka oli vapaa vihollisista kun 6 rajakomppania lähetettiin vastaiskuun! Lie- nee kuvitelmaa, että JR 24 otti 240 vankia?

Se huomio, että vihollisen konekiväärimehistöltä puuttui henkilökohtainen aseistus auttoi suomalaiset niskan päälle!

Alikersantti Jantunen puhdisti konepistoolilla kosken rantapenkan, tosin itsekin haavoittuen. Osa vihollisista heittäytyi vapaaehtoisesti koskeen, eikä koskesta ennen sotia kukaan veteen joutunut ole pelastunut. Eikä nytkään!

1 er. patterilla pyydettiin tulitukea Aleksandroffin mäkeen, mutta tulisku ammuttiin kosken pohjoisrannalle. Jossain tuli sotkua.

Kun vihollinen oli puristettu Mustosen konepajaan tuli 1 er. patteri yhdellä tykillä apuun, ampuen konepajaan sisälle. Värikki Huttunen hihkui venäjäksi, juosten sytytysaineet kourassa seinän viereen: "Antautukaa taikka tapan kaikki!" Ei konepajan sisällä ketään vastaan- panevia ollut...

— — —

JR 24:n joukoista osa lähti pakoon rannasta. Värikki joutui heti sota-oikeuteen. Heidän miehistötappioistaan ei ole minulla mitään kerrottavaa.

Suomalaisilta jäi yhteen pellon- ojaan takamaastoon huomaamatta vihollisen konekivääri. Apuun rientänyt 1 er. patt. tykkivaljakko joutui

tämän kk-tuleen. Aleksanteri Kiiski kaatui ja Eino Nuora haavoittui vaikeasti. Hiukan myöhemmin ylikers. Väinö Karvonen haavoittui, kun raskas kranaatti tuli seinästä sisälle, meni toisesta vielä pihalle, sekä hajotti mennessään uunin. Ei räjähtänyt! Oli pojilla tuuria...

6 rajakomppanian miehistöstä kaatui katettuun pesäkkeeseen aivan kosken rannassa suorasuuntaus- tykistä G. Kummila. Olavi Virkki katosi Lääkärimutkan tiellä!

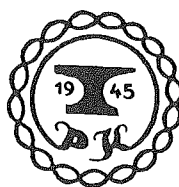
Kasarmilasta vastaiskuun lähtenyt 6 rajakomppania joutui heti tykistösulkuun ja luutn. Halla-Seppälä haavoittui. Hän oli komppanian päällikkö.

Mustosen konepajan kellariin saaretut saatiin vaikenemaan vasta kun löytyi kellaria rakentamassa ollut mies ja oikeat "röörät". Minulle on kerrottu, että siellä oli 130 miestä, joista vajaa kymmenen antautui vangiksi.

Siitä majurista, joka miehistön varoituksista huolimatta nousi rata- penkalle, minulla ei ole nimestä varmuutta, eikä siitäkään oliko hän Sakkolan upseereita. Ainakaan hän ei ollut majuri Sohlo, vaikka historia niin kertookin. Kaatumispäivämäärä ei sovi Kiviniemeen, vaan Kirvesmäen suuntaan. Kiviniemen joulukuun taistelu päättyi suomalaisten menestykseen 12. 12. 1939.

Jos joillakin mukana olleilla on tästä aiheesta vielä selventävää tietoa, niin kertokoon. Minun tietoni on jo tällä erää kokonaisuutena kerrottua.

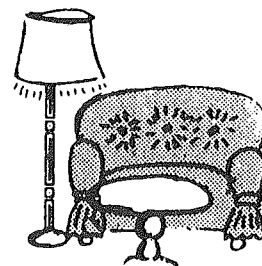
Viljo Purontaa

PÄRSSISEN KONEPAJA

35500 KORKEAKOSKI,
PUH. (935) 81 204, iltaisin (935) 81 435,
Autopuh. 949 239 535

Toimivia metalliovia, ym. rakenteita
Alumiinisia ovia ja ikkunoita

Verhoiluliike

AAPRO KIISKI

41490 Niemisjärvi
☎ (941) 845 724

Hankasalmi

SANANPARSIA

Aamun torkku illan virkku se tapa talon hävittää.

Akka se tieltä keäntyy, mies ei pahanenkaan.

Akkomaine o ain pulas, häntä ei kukkaa kerkii auttamaan.

Antti aisall aijaa, Martti maita vahvistelluo.

Tarinoita 90-vuotiaan muistelmista

Maanviljelijä Nikolai Kuparinen täytti 90 vuotta 15. 10. 91 Urjalassa. Syntymäpäiviä vietettiin Huhdin vanhassa pappilassa. Nikolai Kuparinen on syntynyt Sakkolan Lapinlahden kylästä. — Urjalassa hän on asunut toisesta evakkomatkasta lähtien. Kuparisen tytär Anja Keinänen on lähettänyt julkaistavaksi seuraavan kertomuksen, jonka hän on muistiinmerkinnyt isänsä tarinoista syyskuussa 1991.

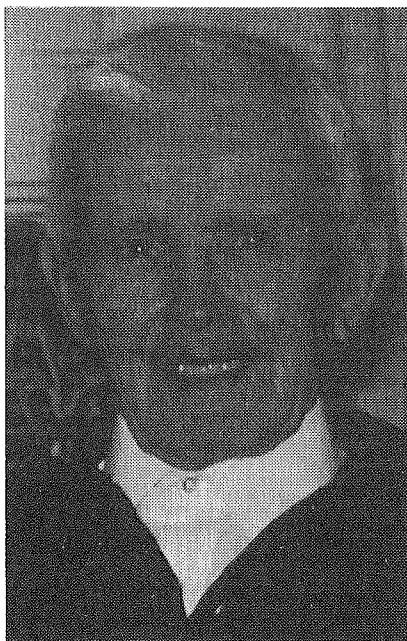
15. 10. 1991 on päivälleen 90 vuotta kun Sakkolan Lapinlahden kylään Helena ja Juho Kupariselle syntyi poika, joka sai nimekseen Nikolai. Kummeiksi pyydettiin Tuomas Kuparista (Tom-setää) ja hänen vaimoiaan Maria. Tuomas Kuparinen oli kuitenkin silloin sotaväessä (Ratsuväessä) eikä päässyt tulemaan, joten kummeina olikin Tuomaksen vaimo Maria ja Matti Kuparinen (Mats-setä), joka silloin oli vielä poikamies.

Lapselle valittu nimi Nikolai ei kuitenkaan Mats-setää miellyttänyt ja hän kieltäytyi kutsusta tulla sisälle kasteella käynnin jälkeen. Nimi lieinee ollut hänestä liian arvokas — tsaarin kaima.

Perheeseen syntyi vielä neljä poikaa tämän jälkeen. Yksi pojista kuoli jo syntyessään. Niukkasen ämmä kastoi hänet Viljoksi. Toivo kuoli ennen sotia aikuisiässä ja Uno kuoli Punkalaitumella. Nuorin veljeksistä Viljo asuu Lahdessa.

Isän isä (äijä) oli hyväntahtoinen, iloinen ja seurallinen ihminen. Hän oli kova käymään kylällä, juttuja kertomassa ja kuulemassa.

Kun sitten syntyi lastenlapsia, ensin Unolle Eira ja sitten myöhemmin Nikolaille minä Anja, äijä otti tehtäväkseen lastenlasten vahtimisen. Lastenlapset eivät kylänkäyntiä haitanneet. Turkinhiha oli sopivan kokoinen ja lämmin kuljettamiseen. Samalla hän laulaa luritteli (hieman uskallettujen lauluja), mutta me lapset olimme tyytyväisiä.

”Nätin tytön näninpää on punainen ja pieni kun sitä poika silittää se on kuin sieni.”

Isän äiti (ämmä) oli kova työhminen. Hän oli hoikka ja sen ajan mitapuun mukaan pitkäkö. Hän oli taitava porsaiden kasvattaja. Hänen porsaansa olivat ns. ayrshire-sikoja. Siat olivat luppakorvaisia ja paksusilavaisia, joka siihen aikaan oli tärkeätä. Helena Kuparisen porsaiden hinta oli kovin. Muut kylällä sitten asettivat hintansa sen jälkeen.

Lähes kaikki tulot saatiin porsaista. Talvella lisätuloja hankittiin metsätöistä. Isäni muistin mukaan yksikin talvi oltiin Röykkylässä viikot ja vain lauantaisin tultiin kotiin. Töitä tehtiin Ahlströmille.

Perheeseen kuului myös isän ämmä. Hän lauloi virsiä aamusta iltaan. Ämmä oli kova marjastaja, sienestäjä ja sirpillä niittäjä. Voitti vielä vanhempanakin nuoremmat. Kävi myöskin maksusta niittämässä, mm. Lepäsellä.

Koulua isäni kävi neljä vuotta. Lapinlahden koulu oli toiminnassa toista vuotta, kun isäni aloitti koulun käynnin. Antti Suni Antreasta oli ensimmäinen opettaja. Isäni muistin

mukaan, kun hän tuli Lapinlahteen opettajaksi, hän kävi jokaisessa talossa tervehdyskännyllä.

Antti Sunista tuli myöhemmin sitten sukulainen, kun hänen sisarensa Eeva meni naimisiin Mats-setän kanssa.

Isäni sai hyvän päästötodistuksen ja tietämäni mukaan hän oli hyvä oppilas. Koulutodistus on edelleen tallessa.

Kirkossa käytiin joko Sakkolan tai Raudun kirkossa. Riippuen siitä kuinka Suvannon yli pääsi. Yleensä jouluna ja pääsiäisenä oltiin Sakkolan kirkossa. Juhannuksena ja Mikkelinä Raudun kirkossa. Mikkelisunnuntai oli odotettu juhlapyhä, silloin mentiin joko jalan tai hevosella Raudun kirkkoon, jonne oli matkaa n. 10 km. Tapana oli että silloin tehtiin tien varteen matkalaisia varten tulia. Ruunan Juho oli usein tekemässä. Pienet pojat huusivat kun matkalaisia alkoi näkyä ”pajarit tulloo”. Isäni muistiin on myös jäänyt että kun nuotioihin pantiin tuoreita havuja, ne savusivat niin että hevoset pelkäsivät ohi ajettaessa.

Pääsiäisenä tehtiin liekut joka taloon. Virpolauantaina joka oli palmusunnuntaita edeltävä lauantai käytiin virpomassa. Loposmäeltä Vilpon Ale ja Matti kävivät Riiskassa asti. Heillä oli mukana vain pajunoksia. Heidän värssynsä kuului: ”Miepä virvon viinan eestä rahan eestä raksuttelen kohvin eestä kopsuttelen.”

Sukulaiset virvottiin paperikorisilla oksilla. Niitä sitten säilytettiin ikkunan päällä.

Juhannuksena oli juhannuskokot melkein joka mäellä. Kukkoaholla oli usein myös tanssit.

Iltamia pidettiin usein. Ohjelmaan kuului näytelmä, lausuntaa ja kuorolaulua. Virolaisen Matti oli siihen aikaan kuoronjohtajana. Mikko-setä ja Mats-setä olivat mukana kuorossa.

Aluksi iltamia pidettiin mm. Kylästäisen Paavolla, mutta myöhemmin sitten nuorisoseuratalolla. Nuorisoseurataloa voitiin kuitenkin käyttää vain kesäisin, koska se oli laudoista tehty eikä siellä ollut lämmitystä.

Sota toi sitten muutoksen isäni elämään niin kuin monelle muulle.

Talvisotaa evakossa isäni perhe oli Urjalan Riisikkalassa. Evakossa sitten isäni äiti kuoli 29. 12. 1939. Isäni oli silloin Hämeenlinnassa myymässä hevosta. Isän äiti on haudattu Urjalan hautausmaalle. Talvisodan evakkomatka oli isäni elämässä monessa suhteessa käänteentekevä. Karjalainen jo vanhanpojan ikään ehtinyt isäni löysi vaimon Hämeestä. Kun sitten lähdettiin takaisin Sakkolaan isälläni oli mukanaan vaimo. Minä sitten synnyin heidän asuessaan Sakkolassa.

Välirauhan aikana ennen toista evakkomatkaa kuoli isän isä ja haudattiin Sakkolan hautausmaalle. Toinen evakkomatka päättyi Urjalan Härmänkumalle, jossa isäni edelleen asuu.

Musiikki ja urheilu ovat olleet isäni rakkaimmat harrastukset. Musiikin harrastuksesta on jäänyt mieleeni eräs tapaus kun meillä salaojitettiin peltoja ja niitä salaojaputkia jäi yli. Eräänä sunnuntaina ihmettelim-

me mitä ihmettä isä tuolla salaojaputkipinolla tekee. Hän laittoi putket sävellaji järjestykseen ja soitti niillä.

Niin kauan kun hänellä oli vastuu maanviljelyksestä häneltä ei liennyt paljolti aikaa harrastuksille. Kuitenkin taitavana käsistään hän rakensi meille virsikanteleen ensimmäiseksi soittimeksi. Lapsena tiesimme myös, että radiosta tulee urheiluselostus, jos isä kesken työpäivän tuli sisälle ja istahti radion ääreen.

Mutta nyt eläkepäivinä hän sitten on ollut ihan viime vuosiin asti mukana mm. Suomi—Ruotsi maaotteluissa Helsingissä. Televisio on hänelle korvaamaton väline mm. urheilun seuraamiseen.

Eläkepäivinä hän osti myös urut, joita hän joka päivä soittaa. Ja kun me lapset olemme vieraisilla aina siihen kuuluu myös soitto ja laulu. Nyt ihan viimeisin kiinnostuksen kohde on ollut haitari, joka tuntuu olevan vielä mukavampi soitin kuin urut.

Kolmas hänen harrastuksistaan on leikkimielinen kortinpelu. Siinä hän vielä päihittää niin omat lapset kuin vävytkin. Isälläni on myös ihailtava taito hävitä, niin että vastapuoli voi täydellä sydämellä nauttia voitostaan — jos niin sattuu käymään. — AK

Joulun kellot

Hiljaa soivat joulun kellot.
Yli maitten, metsien.
Kutsuen nuo kellot soivat.
”Tulkaa tallin seimelle”.
Matala on tänne kynnys.
Kaikki tänne tulla saa.

Tulkaa rikkaat, tulkaa köyhät.
Suuret, niinkuin pienetkin.
Virvoitusta, juhla mieltä.
täältä saatte ”lahjaksi”.

Taimi Finni

PITO-KALAASI KY

JUHLA- JA MERKKIPÄIVÄPALVELU

AILA JA KATI HEIKKILÄ puh. 433 902

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!
JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

— — —
AILA HEIKKILÄ Saarenkärjenk. 1 B
33300 TAMPERE puh. 433 902

KESÄN -92

KOTISEUTUKÄYNNIT
Pohjois-Karjalasta

SAKKOLAA

josta retket ympäristöön
omalla bussilla,
myös lähikuntiin.

Kaikki matkat ajetaan
8—10 h. busseilla. Matkan kesto 2—3 päivää.

Tarkemmin

MATKA MAAILMA

Asiamies

Hannu Pottunen, ENO

P. 973 - 761 296 ilt.

SUKUKOKOUS

Useiden pyyntöjen ja omankin kiinnostuksen johdosta: **Yritän etsiä teitä MESKASET!**

Kuinkas paljon meitä vielä on jäljellä?

Sen verran tiedän asioista, että nimi Meskanen on alkujaan lähtöisin täältä Satakunnasta?

Outoa, eikös?

Menin joskus tuonne Kiikaan, Kiikoisiin ja Keikyäänkin työasioille. Ja hämmästykseni oli suuri, kun en ollutkaan outo nimi siellä. Olipa vielä Meskanen kyläkin siellä jossain, ja vaikka kuinka paljon Meskasia ja Meskalaa, ym. sinnepäin.

Nyt kuitenkin haluaisin tietoomme ne Sakkolan Meskaset! Olisihan se ihan mukavaa, jos muualtakin päin tulisi Meskasia esiin. Ottakaapa yhteyttä minuun, koska minut on valittu haku mieheksi.

Terveisin

Arvo Meskanen

Karpalokuja 10
37100 Nokia

puh. 931 / 413 030

VUOSIA TÄYTTÄ- NEITÄ

90 VUOTTA täytti maanviljelijä Väinö Koppanen Urjalan Urjalankylässä 11. 10. 91. Hän on syntynyt Sakkolan Riiskasta. Koppanen kertoo olevansa vanhin elossaolevista Riiskalaisista ja vanhin nykyisen asuinpaikkansa Urjalankylän asukkaista. Koppanen on terve ja voi hyvin ja sanoo kotitalonkin olevan niin hyvässä kunnossa, että hän ei lähtisi takaisin Riiskaan, vaikka Sakkola takaisin saataisiin. 90-vuotispäivää ei Koppanen juhlinut.

70 VUOTTA täytti 24. 10. 1991 Leo Fjalar Kermiinen Punkalaitumella. Kotikylä Haparainen.

85 VUOTTA täytti 17. 11. 1991 Viljam Paavo Rastas Tampereella. Hän on sotilasarvoltaan alikersantti ja palveli RaskPsto 15:ssä. Harrasti nuorena menestyksellisesti urheilua. Sotien jälkeen Viljam Rastas kuului Punkalaitumen kunnanvaltuustoon, kansakoulun johtokuntaan, osuuskassan hallintoneuvostoon, osuuskaupan myymälätoimikuntaan ja kunnan verolautakuntaan. Kotikylä Sakkolassa Riiska.

70 VUOTTA täytti 11. 11. 91 Eino Vanhanen Orivedellä. Eino Vanhanen toimii innokkaasti muun muassa Suvanto-Säätiössä.

80 VUOTTA täytti 8. 10. 91. Santeri Komonen Hämeenlinnassa. Hänen entinen kotipitäjänsä oli Vuoksela.

96 VUOTTA täyttää 16. 12. 91 Matti Kukko Enonkoskella. Hänen entinen kotikylänsä oli Sakkolan Valkjärvi. Parhaimmat onnittelet tulevat veljeltä ja veljen lapsilta ja lapsenlapsilta.

70 VUOTTA täytti 4. 11. 91 Toini Kekki os. Naskali Lempäälän Kuljussa. Toini Kekki on syntynyt Haidermaasta ja on naimisissa Haparaissyntyisen Pekka Kekin kanssa.

70 VUOTTA täytti 9. 10. 91 Eino Jokinen Ruovedellä. Hänen kotikylänsä oli Arkuntanhua.

LÄMPIMÄT KIITOKSET
teille kaikille, jotka muistitte minua merkkipäivänäni.
Nikolai Kuparinen

KUOLLEITA

Eino Valtonen, syntynyt Sakkolan Valkjärvellä 7. 9. 1910, kuoli Loimaan aluesairaalassa 12. 8. 1991. Hänen viimeisin kotipaikkansa oli Punkalaidun.

Viljam Kuuppo kuoli 3. 7. 91 Rovaniemellä. Hän oli syntynyt Sakkolassa 17. 7. 1909, kotikylä oli Kelja. Viimeinen Kuupon kotipaikka oli Rovaniemen maalaiskunta.

Viljo Naskali, syntynyt 22. 6. 1909 Sakkolan Lapinlahdessa, kuoli 9. 5. 91 Heinolan maalaiskunnassa.

August Niukkanen, syntynyt 20. 5. 1909 Sakkolassa, kuoli 30. 9. 91 Nokialla. Siunaustilaisuus pidettiin Nokian kirkossa 12. 10.

Valto Verner Tuokko, syntynyt 24. 2. 1916 Sakkolassa, kuoli 13. 5. 91 pitkällisen sairauden murtamana. Hänet saatettiin haudata lepoon 25. 5. 91 Savonlinnan Pääskylahden hautausmaalle lähiomaisten läsnäollessa.

Perinteen- keruusta kiitosta

Karjalaisen perinteen työryhmän seitsemäs perinnekervuukilpailu on ratkennut. Palkinnoille ja kunniamaininnoille ovat päässeet myös sakkolalaiset Sirkka Kuuppo Lempäälästä ja Viljo Purontaa Vesilahdesta.

Karjalaisen perinteen työryhmä julkisti vuoden 1991 alkupuolella seitsemän perinnekervuukilpailun karjalaisesta vuotuisperinteestä. Kilpailu oli suunnattu luovutetusta Karjalasta lähteneille sekä etelä- että pohjoiskarjalaisille.

Vuotuisperinnekilpailun yhteydessä, mutta erillisenä kilpailuna järjestettiin myös keruu matkakuvauksista entisille kotiseuduille luovutetulle alueelle.

Kysely karjalaisesta vuotuisperinteestä tuotti kilpailussa erittäin hyvän tuloksen. Huhtikuun loppuun mennessä määräajan päättyessä vastauksia tuli 282 kappaletta, yhteensä 6.066 liuskaa.

Kilpakirjoitus matkasta kotiseuduille Karjalaan aikaansai vastauksia 258 kappaletta, eli 1.883 liuskaa.

Vuotuisperinnekyselyssä Narvassa asuva sakkolalaissyntyinen Viljo Purontaa sijoittui viidennelle tilalle — kunniamaininnalla kiitettiin samassa sarjassa myös sakkolalaista Sirkka Kuuppoa Lempäälästä.

Kotiseutukäynnin kuvauksessa Sirkka Kuuppo palkittiin kymmenentenä. Tässä sarjassa taas Viljo Purontaa sai kunniamaininnan.

Keruutulokset säilytetään työryhmän arkistossa Karjalan Liitossa ja niitä käytetään vain tutkimuksiin.

**TILAA SINÄKIN
oma Suvannon Seutu**

Talvisodan ajalta

Kerron suurin piirtein 1 Er Ptrin talvisodan kulun. Patterinpäällikkönä oli koko sota-ajan kapteeni Mauno Metsola ja miehistö oli koottu Sakkolan puolelta Riiskan, Hovinkylän ja Petäjärven miehistä sekä Raudusta.

Tykit kuljetettiin Riiskasta Raudun Harjoitustalolle ja sieltä ajettiin asemiin, ensimmäinen jaos Maanselän hovin maastoon ja toinen jaos Haapakylään aivan lähelle rautatietä. Heti kun vihollinen ylitti rajan alkoi ensimmäinen jaos tulittaa, mutta siitä toisesta tykistä meni tiivisteet heti hajalle ja tykki kuljetettiin autokuljetuksella korjattavaksi Mustosen konepajaan Kiviniemeen, jossa miehet joutuivat pommitukseen, mutta ilta-päivällä tykki taas tulitti Maanselältä Raasulin suuntaan.

Ensimmäisen sotapäivän iltana peräännyttiin Haapakylään, jossa yövyttiin ja taas peräännyttiin Mäkrälle josta tulitettiin Maanselän puoleiseen Kuolemanlaakson rinteeseen maalina vihollisen panssarivaunujoukot.

Mäkrällä kengitettiin minun kolmevuotias orini, jonka olin ottanut mukaan, koska muuten olisi jäänyt kotitaliin joka poltettiin tuhaksi.

Illan aikana kävin kotona Riiskassa. Siellä nuoret vapaaehtoisotilaat olivat keränneet kylän karjan jota ajoivat kohti Kiviniemettä josta rautatiekuljetuksella ympäri Pohjanmaata.

Kun Riiskasta lähdin, niin koko Metsäpirtin kylät paloivat tulimereenä.

Raudun Mäkrältä 1 Er Ptri siirtyi toisena sotayönä Peräkorven ja Vaalimon kautta Kiviniemen siltojen yli Viiksanlahden maastoon.

Täältä yksi tykki kävi vastaiskuksa Kiviniemessä tulittamassa suorasuuntauksella Mustojen konepajarakennusta, johon oli "majoittunut" noin joukkue vihollisia.

Nämä venäläiset joutuivat ensin koskeen joka toi heidät ison pyörteen kautta konepajan kohdalle rantaan

johon suojautuivat ja kuolivat. Vain 7 antautui vangiksi.

Maihin nousseita vihollisia oli 130 joista erään konekiväärin miehistö oli asemassa lähellä Saviojaa ja pääsi yllättämään apuun rientävän 1 Er Ptrin tykin miehistön, jolloin Aleks Kiiski kaatui ja Eino Nuora haavoitui erittäin vaikeasti. Aleks Kiiski haudattiin sankarihautaan Räisälään.

Viiksanlahdesta patteri meni asemiin Lupran ja Haitermaan väliseen metsikköön. Tykit ampuivat Suvannon jälle ja Röykkylän kylään. Kaikki huolto tapahtui yön aikana.

Venäläiset "löysivät" tykkiasemat ja eräänä yönä ampuivat kovan keskityksen patteriin, jolloin yksi tykki vioittui ja Väinö Pekkasen hevonen kaatui.

Minä kävin Luprasta hakemassa tilalle oman hevoseni, sillä isä oli vielä silloin siellä ja hänelle jäi vielä kaksi hevosta omaan käyttöön.

Kun venäläiset hyökkäsivät Keljaan niin patteri siirtyi sinne ja antoi tulitukea Lapinlahdesta ja Riiskasta hyökkäviä vihollisia torjuttaissa.

Koska minulla oli huollettavana kaksi omaa ja yksi vieras hevonen niin lähdin pelloilta hakemaan erästä ladosta kauralyhteitä hevosille. Oli sateen lumisade, mutta se lakkasi ja alkoi sataa kranaatteja ympäri latoa! Onneksi alkoi taas lumisade ja pääsin ehjin nahoin pois pelloilta.

Venäläiset antoivat tuli-iskuja myös patteriin jossa hevospäällikkö Mentu haavoitui ja kuoli sotasairaalassa. Jalmari Kiiski myös lievästi haavoitui samasta iskusta.

Kun taas kerran Patoniemi oli puhdistettu venäläisistä, niin kaksi Riiskan aliupeeria sanoi minulle: Valjasta hevonen ja mennään katsomaan mitä siellä oikein on tapahtunut.

Ajoimme Kaarnajoelta Koppoli-suon tietä Kirvesmäen suuntaan, josta erkani huoltotie Patoniemeen. Tie oli kapea, kaikki isommat puut rä-

jähteillä miinoitettuna. Tykin kranaatteja räjähteli harvaksen joka puolella koko ajan. Hevonen laitettiin kiinni puuhun ja "herrat" menivät kasemattiin sisälle, me erään rautalaisen kanssa menimme Suvannon jälle. Minäkin noin 200 metriä, mutta tämä Raudun poika jatkoi niin kauas ettei näkynytkaan.

Yht'äkkiä ilma kirkastui kuutamoksi, eikä kestänyt kauan kun Haukkalan lentokentältä nousi kone ilmaan ja tuli suoraan Lapinlahden suunnasta Patoniemeen. Huomasi minut ja tulitti valjojuovakuulilla, mutta onneksi ei osunut. Kirvesmäen kohdalla kone kaartoi takaisin Rautuun. Kirvesmäki oli sinä hetkenä venäläisten hallussa?

Palasin jältä ja toin sieltä kiikariväärin ja laukun jossa oli suklaata, näkkileipää, voita ja sidetarpeita. Kaikki miehet saapuivat hevosen luo ja lähdimme paluumatkalle.

Kun Keljan taistelut oli selvitetty, niin tuli helmikuun lopulla siirto Vuoksenrannan Sintolaan. Tykit vietiin aivan rantaan suorasuuntaukseen paikkaan joka oli täynnä vihollisen kaatuneita. Tykkihevoset jäivät lähistölle mutta huolto kilometrin päähän metsään.

Aivan sodan viimehetkillä venäläinen ampui keskityksen, jolloin kaatui Eino Koppanen hevosineen.

Peräännyminen alkoi. Vuoksenrannassa oli vielä siviilejä kotonaan. Ostimme yhden lampaan heiltä ja keitettiin lihakeittoa.

Jatkoimme matkaa sovitun välirauhan rajan yli Imatran ja Enson välimaastoon, jossa tykit olivat asemissa. Täältä siirryttiin Rautjärvelle.

Miehistöä alettiin lomauttaa lapsiluvun perusteella! Huomattava määrä miehistöstä jäi kantahenkilö-kuntaan palvelemaan aliupseereina.

Minulla kun oli mukana ylimääräinen hevonen niin pääsin siviiliin jo huhtikuun 10 päivänä.

Junakuljetus alkoi Rautjärveltä josta sain litterat Urjalan asemalle.

Väinö Koppanen

Myö käytii Sakkolan Ojaniemessä ja Hovinkylässä

Kotiseutumatkamme Sakkolaan kesällä -91, majoitus kotikylänsä Ojaniemessä -Sudenhännässä. Paljon on kirjoitettu matkoista kotiseudulle: tähän juuri antaa aiheen matkat eripaikkoihin. Myös matkoissa on suuria eroavaisuuksia ja toimintamme matkoilla ovat poikkeavia toisistaan, koska nyt juuri majoituksen suhteen on aihetta tiedoksi samaan suuntaan meneville, tien lyhenneltyä tästä käynnistämme kesällä Ojaniemessä ja Hovinkylässä. Toimittaja Purontaa kyllä on tästä samasta paikasta jo aikaisemmin antanut oman näkemyksensä, joten mainitsemme olostamme hotellista jossa asuimme; hotellimme ruokasali ja ruoka hyvää, majoitus huoneissa eritasoisia? Muuten paikkana ihan so-piva.

Itse retkestä ; jokainenhan tietysti suunnisti omalla toiminnallaan omille lähtökohdilleen, toisinsanoen omalle kotipaikalle. Autoja oli saatavana tarpeeksi. Yhteisiä matkoja teimme Käkisalmeen, Taipaleeseen, ja tietysti koska olimme saman koulupiirin retkeläisiä, koululle suunnitimme omalla linjurilla: Koulumatkasta paremmin jatkossa. Sakkolan Sankarihaudalla kävimme kaksikin kertaa. Matkoista muutama sana, ryhmämme oli hoitanut Hilka Innamaa Tampereelta.

Retki Taipaleessa oli minulle koh-teista rikkain, kävimme Keljan taistelupaikkaa lähellä, mutta emme rantaan saakka poikenneet, koska Taipaleenjoki ja Laatokka olivat ikäänkuin päätepaikka. Kävimme itse Selma ja Viljami Pylkkään pihassa, tytär Irma oli oppaamme, sisälle pirttiin emme päässeet: ovet lukossa. Käkisalmissa kävimme katsomassa paikan päällä tyhjiä tavarataloja. Näin opas meitä ohjasi: sanoi selvästi oman näkemyk-

L. Lamppu luovuttamassa Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n lahjoittamaa joulupakettia Hovinkylän koulun nykyiselle opettajalle. Irja Lamppu, Reino Par-tanen, Hovinkylän tytöt Irma (S) Pylkäs — Soini Hartikainen kuvaajat.

sensä — Käkisalmissa oli kyllä hyvää että huonoa? Hyvänä pidin sitä, yksi Ojaniemen tyttäristä jopa ui Laatokassa, uintipaikkoja Ojaniemessä oli hyviä, jota nuorempi ikäpolvi kyllä käytti hyväkseen ja mainita täytyy, että sakkoja emme missään saaneet, ei edes kirkolla käydes-sämme. Ei minkäänlaisia merkkejä sellaisesta ollut. Mielestäni kaikki tuntuivat olevan kovasti tyytyväisiä tähän Hilkan järjestämään matkaan Ojaniemeen ja Hovinkylään. Ikään kuin matkojen ja retkien päätteeksi teimme yhteisen linjurimatkan koulullemme Hovinkylään.

Tämä koulumme retki oli aivan samanlainen kuin mitkä muutkin; retken teimme aivan samaan tyyliin, jos nyt jäi jollekin sellainen käsitys, että retki koululle olisi ollut virallinen. Si-tähän se ei ollut lainkaan, vaan kaikki toimi epävirallisesti, lahjat jaoimme samalla lailla niinkuin muuallakin käydessä. Ainoa poikkeus oli se, että Yhtyneet Paperitehtaat oli lah-

joittanut joulupakkauksen kauttani vietäväksi opettajalle ja käyttöön koululaisille ja leiriläisille, joka mielestäni meni aivan oikeaan paikkaan, koska koululla oli taideluokka näkemysemme mukaan. Vielä selvennykseksi, että epävirallisissa matkoissa ei ole mitään vastaanottoa taikka virallisia muotoja aivan niin kuin meilläkin oli. Pyyttäisinkin niitä, joilla oli epäselvää kyseessä olevasta asiasta, että unohtaisivat viralliset ajatuksensa.

Koulun pihalla ollessa kyllä Hovinkylän tytöt lauloivat: Karjalantö-mäsill' ja Karjalan kunnailla. Tähän koululapset vastasivat omilla lauluil-laan.

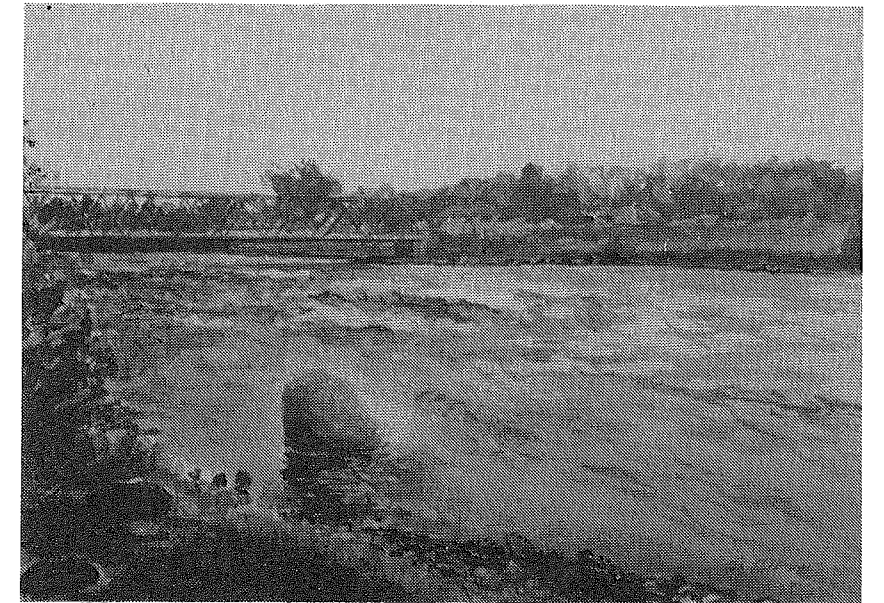
Vielä mainitsen opettajista; edellisenä kesänä teimme samanlaisen retken samaan paikkaan, ja silloin oli meillä tulkki joka hoiti asian selväksi kuka kukin on. Sillä lailla olimme selvillä henkilöistä. Lauluista mainitsen vielä; Mönkössä Uuno Pulakan ja Möngönlammen välissä olevalla

Tunteita kodista Karjalan

harjulla ollessahan myös lauloimme jo Karjalan kunnailla.

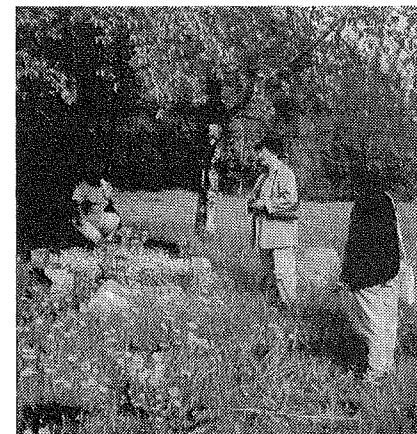
7.6. lähtö kotiapäin. Kotimatka oli varmasti mieliinpainuva. Tämä asia on niin suuri tapahtuma, ettei voi kaikkea näin ykskantaan selvittää, kun mainitaan nimet Viljo Naskali, Kaino Rytyn vaimo ja lapset Hilja Nihti ja tytöt se ohjelma joka meillä oli kuultavana antaa aiheen palata tällaiseen myöhemmin. Surun keskeltä aina löytyy asiallista iloa, tuomaan sanomaa, joka koskettaa meitä jo-kaista tunnelmista muutamista maininta: Laps olen köyhän Karjalan, Lapin kesä, Kaino Rytyn runo; esi-tetty Sakkola-juhlissa, mihin palaan myöhemmin jos sopii.

Lopuksi selvennykseksi; Insinööri Hartikainen ja Irma Toivonen (o.s. Pylkäs) vetivät nauhalle kaikki tärkeimmät tapahtumat myöhemm-pään ajanjaksoon tai tilanteisiin kat-sottavaksi. Samoin mielelläni palaan Sakkolan sotainvalidien 50-vuotis juhla-aikaan: lähetän kuvia kotiseu-tumme lehteen samalta matkalta.

L.L.
Kiittäminen matkaseurasta ja kii-tos matkanjohtajalle: kiitän retkeläi-siä sekä matkanjohtajaa Hilka In-namaata hyvin järjestetystä matkas-ta. Oli hauskaa olla mukana näin iloisessa seurassa.

L.L.
1.7.91 Valkeakoski

Uuno Pulakan pihassa. Irja Lamppu. Aili Paukku ja Maija Liisa Lamppu. Jotain rakennuksien kivi-jalkaa, mutta ei muistikuvaa ole mi-kä oli rakennus?

Kävin kolmannen kerran kodis-sain, jonka vuosia sitten jätin. Mut-ta aina ja aina uudestaan menen sin-ne kuin ainakin kotiin.

Vaikka asujat ovat vieraita, niin maisemat tuttuja rakkaita, viimeksi käydessäin oli sukua Koirasen muka-na. Siellä kuljimme peltoja, metsiä ja yritimme paikkoja etsiä.

Nyt lapset ja lastenlapset kuljem-me vähän sokeina harhailemme, pi-täs olla isämme tai äitimme joilla tie-toa enemmän oisi. Pitäs kysyä mikä ja milloin oli paikka tää kun esivan-hempamme täällä asuivat silloin.

Oli mummoni menossa kosesillal-le ja sieltä kotiin, ei koti tää Halikos-sa ollut hänelle rakas.

Veljeni Risto aina odotti pääsyä kotiin Kiviniemeen, mutta tuli koti-taivaassa aiemmin kuin koti Karja-lassa.

Seurasin vaimoa Riston, joka oli kuullut, että Pyörteessä uitiin, Pola-aholla leikittiin, Roihaniemellä niitet-tiin, Haarapetäjässä oli lehmät, Pe-

to-ojassa uitiin ja Suokkaan Masan kanssa kalastettiin.

Nyt tämä kaikki oli hänen katsel-tavanaan. Varmasti hän ajatteli siel-lä miestään Ristoa näillä mailla ja juuri tässä kauan sitten.

Toivoisin ensi kesänä, että lapsuu-den leikkiverit kaikki olisimme Ki-viniemessä, Uosukaisen Pauli, Pirk-ko, Matti, Vuorisen Päty ja Jyrki, Nuoran Aila, Volasen ja Pohjalaisen lapset Pelkisen Airi ja Kirsikka.

Muistelesimme niitä Röykkylän kouluaikoja ja kulkisimme siellä kou-luteitä ja leikkipaikkoja.

Syysterveisin **Marja Tammisto**

o.s. Koiranen

Jussink. 2, 24800 Halikko

puh. (924) 64 509

P.S. Ohessa valokuva akvarellitau-lusta, joka kuvaa nykyistä Kivinie-menkosken siltää ja sitä ympäröivää maisemaa. Taulu on halikkolaisen taiteilijan tekemä. Jos joku haluaisi tällaisen taulun tilata, voi asiasta ky-sellä Marja Tammistolta.

Sisaruksille syntymäpäiväonnitteluja

Orvokki Nurminen täytti 75 vuotta Raisiossa 25. 4. -91. Vietimme iltapäivää sukulaisten ja ystävien seurassa. Tässä sisaren kirjoittama runonpätkä Orvokille:

Tuli huhtikuu, kevät verhoutuu, äiti ja isä päivänä tänä sanoivat tuuteli, tuu. On tyttö kehossa vaalea pää. Hän esikoinen on perheen tään. Siinä vuodet vierä ja sisaruksia karttui, Kiviniemessä kaikki varttui. Tuli ankeat ajat, veljet ja sisaret hajan, mutta vuosien jälkeen taas yhteen ovat saaneet ajan. Vaikka täältä pois on mennyt Risto ja Veikko on meitä täällä vielä aika joukko.

29. 7. -91 täytti sisareni Aune Kinnunen 70 vuotta. Kävimme onnittelemassa häntä Kuopiossa, Väinölänniemen kasinolla. Laulu raikui hyvän ruoan ja kakkukahvin kera. Tässä runo siskolleni:

On kotisi täällä savossa, kai lienet vieläkin sotaa pavossa. Mut' karjalassa syntynyt ja siellähän juuri kävimme nyt. Siel askeltasi katselin ja hiljaa itsekseni ajattelin. On askel verkas, ikä painaa, mut nauru, ilo

Kuva on otettu Kuopiossa Aunen 70 vuotispäivänä. Kuvassa Orvokki, Aune, Annikki, Mauno ja Marja.

säilyy aina. Nyt onnea tulimme sulle tuomaan, oot vielä sorea, sen kylä huomaa. Sisaret ja veli harmaahapsineen ja kaikkine lapsineen: Onnea!

19. 8. -91 täytti veljeni Mauno Koiranen 60 vuotta. Vietimme iltaa Maunon puutarhassa laulaen ja

hyvää ruokaa nauttien. "Viel' myö Mauno kerra ainaki lähettää Kivniemee".

— — —
Sisaruksiansa syntymäpäivien kunniaksi runoili

Marja Tammisto

Elokuun kahdeskymmeneskolmas

viisikymmentä vuotta sitten

kirkko paloi

jäljellä kuoppia, koivuja, kahdet portaat

tänä vuonna joukko ihmisiä samana päivänä vanhoilla portailla

risti, kynttilöitä, kuva alttaritaulusta, Suomen lippu

joukko ihmisiä viettämässä Herran Pyhää Ehtoollista

"Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumis ja veri Sinun edestäsi annettu ja vuodatettu..."

sanoma jota on julistettu Sakkolan kirkkoissa vuosisatoja julistettiin nyt kirkon portailla

läsnä ihmisiä

niitä, jotka olivat itse olleet kirkossa

niitä, joiden vanhemmat olivat siellä olleet

ympärillä pieniä poikia ymmärtämättä mistä oli kyse

eikä kukaan osannut sitä heille selittää

poikia istui myös portailla aivan ristin takana

ei eletty vain muistoista

läsnä oli myös tämä päivä

LEENA REPO

Karokset sukukokouksessaan

Taas kerran kokoontuivat Sakkolan Sipilänmäen Karosten serkut vuosittaiseen tapaamiseen 17. 8. 91.

Tänä vuonna oli Isäntäparina Maija, Aleksanteri Karosen tytär, ja Tauno Hovi Pernajasta.

Kokoonnuimme Pernajan Koskenkylän Seurapirtille.

Tilaisuus aloitettiin kuten ennenkin lipunnostolla ja lippulaululla.

Vanhin serkku Martti Karonen piti tervetulopuheen, jossa hän erikoisesti kiitti Maijaa ja Taunoa siitä, että he tavanomaisuudesta poiketen olivat kutsuneet myös serkkujen lapset mukaan tutustumaan toisiinsa. Meitä olikin koolla 64 henkeä. Myös Karjalasta kotoisin oleva isäntämme Tauno Hovi kertoi tervetuliaispuheessaan tapaamispaikkamme Seurapirtin synthyistoriasta mm. että taloa oli rakennettu talkoovoimin vv. 1957—59 ja

että talkoissa olivat mukana Pernajan Karjalaiset, Martat, ja Nuorisoseuran väkeä, velkaa ei tarvinnut tehdä ja tontti saatiin lahjaksi siirtolaiselta.

Tänä päivänäkin se näytti siltä, että sitä oli rakkaudella hoidettu ja remontoitu myös seuraavan sukupolven työpanoksella. Eteisen räsymattoineen, liioineen ja kukkineen paikka oli kodikas sukutilaisuudelle.

Maukkaan ruuan jälkeen lähdimme joukolla katsomaan Maijan ja Taunon remontoitua kotia, jota täällä hetkellä viljelee ja hoitaa poika Tapani ja vaimonsa Anne lapsineen, mummon ja äijän asuessa yläkerrassa.

Kauniissa elokuisessa säässä palasimme takaisin pirtille halki vehmaan Pernajan kulttuurimaiseman.

Joimme kahvia, katselimme kuvia,

pidimme perinteisen sukukokouksen puheenjohtajana Martti Karonen, sekä haikailimme monia poisjääneitä serkkujamme.

Loppulauluna "Jo Karjalan kunnailla lehtii puu" kaikui salissa.

Jälleen kerran tilaisuus oli lämminhenkinen ja koimme yhteenkuuluvuutta, lähtiessämme eri puolelle Suomea.

Oli mukavaa nähdä näin paljon nuoria innostuneita mukanaolijoita. Tuntui siltä että näillä tapaamisilla on tulevaisuutta. Lämpimät kiitokset Teille Maija ja Tauno sekä lapsille Kaija, Heimo, Tapani ja Helvi perheeseen onnistuneesta iltapäivästä.

Seuraavan kerran nähdään Lea ja Paavo Nuoran luona.

Anna-Maria

Tilaa sinäkin Suvannon Seutu

— omaan kotiin tai läheiselle lahjaksi —
— uusia juttuja, tarinoita vuosikymmenten takaa —
— 8 numeroa vuodessa, tilaushinta 70 markkaa —
Suvannon Seutu puh. (931) 748 448 iltaisin

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on nyt saatavana, samoin on vielä runsas varasto kirjaa: Sakkolan kylät tuvasta tupaan. Kirjoja on saatavana: Lempäälän-Viialan Osuuspankki, Lempäälä ja Kulju (Esko Kallonen), Eero Kurikka, Huhtamo puh. (932) 64 506, Uuno Pulakka, Ruovesi puh. (934) 76 021, Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Lopenen, Lempäälä. Punkalaitumella kirjoja myy Eino Kuisma, puh. (923) 74 346.

Postitilaukset: Elli Pulakka, Lempäälä puh. (931) 751 241. Ainoastaan Elli Pulakka lähettää postilähetyksinä.

Hinnat: Sakkolan historiaa II 70,—, Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110,—. Postilähetyksistä lisäksi lähetyskulut. Myyntipisteitä järjestetään lisää ja niistä ilmoitetaan Suvannon Seudussa.

NYT ON TILAISUUS HANKKIA EDULLISESTI LAHJAKIRJOJA!

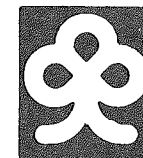
Kaikki sähköasiat voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — PUH. (931) 739 541

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvoa — palvelee

LEMPÄÄLÄN PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751 886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU

puh. 676 100

TILAA SINÄKIN OMA
SUVANNON SEUTU

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti,
ilmestyy 1991 8 kertaa vuodessa

Tilaushinta
50 mk vuosikerta

Ilmoitushinnat
1 mk, palsta mm

Toimituksen ja konttorin osoite
Rautasema 37550 Moisio
Puhelin (931) 748 448

Postisiirtotili
TA 359 751

Pankki
Lempäälän-Viialan Osuuspankki
37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955.

Vastaava toimittaja
Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Uuno Pulakka